

KAKO DO UČINKOVITIJIH KUĆANSKIH RASHLADNIH UREĐAJA

Igor RAGUZIN, dipl. ing.
mr. sc. Vesna BUKARICA, dipl. ing.
Dražen LEŠ, dipl. ing.

• PRAVILNIK O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI KUĆANSKIH RASHLADNIH UREĐAJA •
NARODNE NOVINE
SLUŽBENI LIST REPUBLIKE HRVATSKE

U skladu s odredbama Zakona o energiji (68/2001, 177/2004, 76/2007, 152/2008 i 127/2010), Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva donijelo je nekoliko pravilnika kojima se uređuje iskazivanje, odnosno označavanje potrošnje energije na proizvodima koji su povezani s energijom (to u pravilu podrazumijeva uređaje koji se koriste u kućanstvu kao što su perilice rublja i posuđa, rashladni uređaji i televizori). Ti su pravilnici su objavljeni u 'Narodnim novinama' br. 101/2011 od 7. rujna 2011. godine, a to su:

- Pravilnik o iskazivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda, povezanih s energijom, pomoću oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu (temeljni pravilnik, o kojem je bilo riječi u EGE 4/2011)
- Pravilnik o označavanju energetske učinkovitosti kućanskih perilica posuđa
- Pravilnik o označavanju energetske učinkovitosti kućanskih perilica rublja
- Pravilnik o označavanju energetske učinkovitosti kućanskih rashladnih uređaja
- Pravilnik o označavanju energetske učinkovitosti televizora.

Pravilnik o označavanju energetske učinkovitosti kućanskih rashladnih uređaja (NN 101/2011) donijelo je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, a na snagu je stupio 30. studenoga 2011. godine (osim pojedinih odredbi koje će na snagu stupiti 30. ožujka 2012). Njime se utvrđuju zahtjevi za označavanjem i dostavljanjem dodatnih informacija o proizvodu za električne kućanske rashladne uređaje kapaciteta 10 - 1500 l koji se napajaju iz elektroenergetske mreže.

Tablica 1
Kategorije kućanskih rashladnih uređaja na koje se odnosi Pravilnik

kategorija	opis
1	hladnjak s jednim ili više odjeljaka za čuvanje svježe hrane
2	hladnjak s odjeljkom umjerene temperature, uređaj s odjeljkom umjerene temperature i uređaj za čuvanje vina
3	hladnjak s odjeljkom za lako pokvarljivu hranu i hladnjak s odjeljkom bez zvjezdice
4	hladnjak s odjeljkom s jednom zvjezdicom
5	hladnjak s odjeljkom s dvije zvjezdice
6	hladnjak s odjeljkom s tri zvjezdice
7	hladnjak-zamrzivač
8	uspravni zamrzivač
9	škrinja za zamrzavanje
10	višenamjenski i ostali rashladni uređaji

Primjenjuje se na električne kućanske rashladne uređaje koji se napajaju iz elektroenergetske mreže, uključujući i one koji se prodaju za nekućanske namjene ili za hlađenje neprehrambenih proizvoda, te ugradbene uređaje (tablica 1).

Glavni razlog za njegovo donošenje bila je nova Direktiva 2010/30/EU o iskazivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda, povezanih s energijom, pomoću oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu koju je Europska komisija usvojila u svibnju 2010. godine. Uz to, Delegiranom uredbom Komisije (EU) 1060/2010 o koja dopunjuje tu Direktivu propisana je obveza uvođenja pravilnika u nacionalna zakonodavstva članica Europske unije kojim će se zasebno urediti označavanje energetske učinkovitosti kućanskih rashladnih uređaja.

Cilj uvođenja Pravilnika je poboljšanje i unaprjeđenje nacionalnih mjera o informacijama za krajnje korisnike s ciljem poticanja energetske osviještenog tržišta kućanskih rashladnih uređaja. Time će se kupcima dati više informacija o energetske učinkovitosti takvih uređaja i omogućiti usporedba raznih modela s obzirom na njihove energetske karakteristike, što bi u konačnici

trebalo rezultirati smanjenjem potrošnje električne energije u kućanstvima na nacionalnoj razini.

Očekuje se da će se uvođenjem Pravilnika hrvatskim građanima na osnovi ekonomskih vrijednosti (odnosa početne investicije i eksploatacijskih troškova) pružiti bolji uvid u isplativost kupnje određenog tipa rashladnih uređaja. Uz to, novi sustav označavanja takvih uređaja omogućuje dodavanje do tri klase (od A+ do A+++) iznad klase A kako bi se potrošačima pružio bolji uvid i detaljnije informacije potrebne za razlikovanje proizvoda (tablica 2). Pri tome se također očekuje da će smanjenje potrošnje energije u kućanstvima dovesti do smanjenja potrošnje energije na nacionalnoj razini, a o da s vremenom tržišna utakmica dovede do istiskivanja energetski intenzivnih i neprihvatljivih proizvoda s tržišta.

Označavanje kućanskih rashladnih uređaja

Oznake energetske učinkovitosti kućanskih rashladnih uređaja nemaju jezičnih karakteristika i dodaju se u ambalažu svakog proizvoda, što trgovcima omogućava da ih lako pričvrste na mjestu prodaje proizvoda i izbjegnu dosadašnju situaciju kada su uređaji, zbog jezičnih nedoumica, bili pogrešno označeni (il. 1 i 2).

Informacijski list proizvoda sadržava bitne podatke o njemu i njegove energetske karakteristike. Podaci u njemu se navode prema točno određenom redoslijedu i uvrštavaju u brošuru proizvoda ili ostale tiskane materijale koji se isporučuju uz proizvod. Ti su podaci sljedeći:

- naziv ili zaštitni znak dobavljača
- dobavljačeva identifikacijska oznaka modela
- kategorija modela uređaja
- razred energetske učinkovitosti modela
- 'znak zaštite okoliša EU' u skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010 (ako je modelu dodijeljen)
- godišnja potrošnja energije izražena u kW h zaokružena na najbliži cijeli broj (uz napomenu: 'Potrošnja energije 'XYZ' kWh godišnje (kWh/god), na osnovi rezultata dobivenih za 24 sata u standardnim ispitnim uvjetima. Stvarna potrošnja energije ovisit će o načinu na koji se uređaj koristi i gdje je smješten.')
- korisni volumen svakog odjeljka i (ako je potrebno) odgovarajući broj zvjezdica
- projektirana temperatura 'drugih odjeljaka' (za odjeljke za čuvanje vina navodi se najniža prethodno programirana temperatura čuvanja ili temperatura koju može namještati krajnji korisnik i koju se može trajno održavati u skladu s uputama proizvođača)
- napomena 'bez nakupljanja leda' za odgovarajući odjeljak ili odjeljke
- 'autonomija X h' koja je definirana kao 'vrijeme trajanja porasta temperature'

razred energetske učinkovitosti	indeks energetske učinkovitosti	
	do 30. lipnja 2014.	od 30. lipnja 2014.
A+++ (najveća učinkovitost)	EEL < 22	EEL < 22
A++	22 ≤ EEL < 33	22 ≤ EEL < 33
A+	33 ≤ EEL < 44	33 ≤ EEL < 42
A	44 ≤ EEL < 55	42 ≤ EEL < 55
B	55 ≤ EEL < 75	55 ≤ EEL < 75
C	75 ≤ EEL < 95	75 ≤ EEL < 95
D	95 ≤ EEL < 110	95 ≤ EEL < 110
E	110 ≤ EEL < 125	110 ≤ EEL < 125
F	125 ≤ EEL < 150	125 ≤ EEL < 150
G (najmanja učinkovitost)	EEL > 150	EEL > 150

Tablica 2
Razredi (klase) energetske učinkovitosti kućanskih rashladnih uređaja

Ilustracija 1

Oznaka za kućanske rashladne uređaje razvrstane u razrede energetske učinkovitosti od A+++ do C

Ilustracija 2

Oznaka za kućanske rashladne uređaje razvrstane u razrede energetske učinkovitosti od D do G

- 'kapacitet zamrzavanja' izražen u kg/(24 h)
- 'klimatski razred', izražen kao: 'Klimatski razred: W [klimatski razred]. Ovaj je uređaj namijenjen upotrebi na temperaturi okoline između „X” [najniža temperatura] °C i „X” [najviša temperatura] °C'
- emisija buke koja se prenosi zrakom, izražena u dB (A) re 1 pW i zaokružena na najbliži cijeli broj
- napomena da je 'model namijenjen za ugradnju' (ako jest)
- napomena za uređaje isključivo namijenjene za čuvanje vina: 'Ovaj je uređaj namijenjen upotrebi isključivo za čuvanje vina.'

- Uz to, tehnička dokumentacija treba sadržavati:
- naziv i adresu dobavljača
 - opći opis modela uređaja, dovoljan za njegovo nedvojbeno i jednostavno prepoznavanje
 - upute na korištene usklađene norme (ako je potrebno)
 - ostale korištene tehničke norme i specifikacije (ako je potrebno)
 - ime i potpis osobe koja je ovlaštena obvezati dobavljača
 - tehničke parametre za mjerenja: gabaritne dimenzije, sveukupni prostor potreban pri upotrebi, ukupni bruto volumen, korisni volumen i ukupni korisni volumen, broj zvjezdica dodijeljen odjeljku ili odjeljcima za čuvanje zamrznute

hrane, tip odležavanja, temperaturu čuvanja, potrošnju energije, vrijeme trajanja porasta temperature, kapacitet zamrzavanja, potrošnju snage, vlagu u odjeljku za čuvanje vina, emisije buke koja se prenosi zrakom

- rezultati izračuna koji su napravljeni u skladu s Prilogom VIII. Pravilnika.

Nadzor nad provođenjem Pravilnika

Predviđeno je da svake četiri godine MINGORP izrađuje, javno objavljuje i EK-u dostavlja izvješće o provedbenim aktivnostima i razini usklađenosti s Pravilnikom i posebnim propisima na području Hrvatske, a inspekcijski nadzor nad provođenjem Pravilnika obavljat će Državni inspektorat i drugi nadležni inspektori. ■